

Naar man nu tænker sig, at den Vedkommende vil afløse sin Forpligtelse med Statsobligationer til den Kurs, jeg har angivet, vil han aarlig have et Tab af 6 Rd. Jeg vil indrømme, at Forholdet kan stille sig noget anderledes for den, som har en lille Sparekasskonto at ty til, men dette vil sjeldnere være Tilfældet for Tiendeydernes Vedkommende, snarere for Tiendeieernes. Jeg skal her tillade mig at berøre et Punkt i den angjældende Lovgivning, idet jeg haaber, at de Herrer Jurister ville rette mig, om jeg skulde tage feil. Det hedder nemlig i § 30 af Forordningen af 8de Januar 1810 — maasse den høitærede Formand vil tillade mig at oplæse den — „Fra den Grundregel, at den ved Forening eller Kommissionernes Kjendelse bestemte Tiendeafgift ikke i den følgende Tid skal kunne forandres, bør dog Undtagelse finde Sted i det Tilfælde, at den tiendeydende Jord enten formedelst Dversvømmelse, Sandflugt, Krigsuroligheder eller paa andre Maader blev saaledes forringet, at Afgang eller Formindskelse af de kongelige Skatter derfor blev af Ds bevilget; thi da bør ogsaa tilstaaes en forholdsmæssig Afgang i Tienden.“ Nu kunde man paa visse mange Sogne ved Besterhavet og ved Limfjorden, som have faaet et Afslag af 10 Tønder Hartkorn, og hvis man fik en Landvæsenkommission eller en Landinspektør til at vurdere de Strækninger, som Besterhavet eller Limfjorden har taget bort, vilde det maasse udgjøre Hundreder af Tønder. Nu kan det træffe, at et enkelt Sogn har tabt Meget, og skal Tienden da afløses efter denne Lov, da vil der jo til Grund for Afslutningen blive lagt Gjennemsnittet af 24 Mars Kapitelstart, og tænker man sig nu, at i Gr. Halvdelen eller Trediedelen af Jorden er gaaet bort, da er det jo klart, at det er urigtigt ligeoverfor Tiendeyderen at afløse paa denne Maade. Nu kan man sige, at Tiendeyderen kan lade være at afløse, men saa kommer Retten til at hvile paa Statskassen, thi naar Tiendeieeren kan se sin Fordeel derved, tvivler jeg ikke om, at han vil fordrø sin Ret afløst. Skulde jeg have taget feil af den nuværende Lovgivning, hvilket jeg ikke tror, jeg har, bør man dog vistnok tage

noget Hensyn til de omtalte Forhold ved en fremtidig Tiendeafslutning. Forøvrigt skal jeg ikke forfølge Sagen videre.

**S. C. D. Müller:** Det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgfreds (Gad) syntes efter sin Udtalelse at indrømme mig, at mine Indvendinger igaar mod Loven vare tydelige, og jeg skal, om jeg saa maa sige, atter indrømme ham, at hans Svar ogsaa forekom mig paa en egen Maade tydeligt, idet det forekommer mig tydeligt nok ikke at bevare de Indvendinger, der vare gjorte af mig. Naar det ærede Medlem syntes at mene, at jeg og flere Andre, der havde talt om Forholdet med Sognemændene, skulde befinde os, ved Benyttelsen af dette Udtryk om Gierne af Tienderne i Sognene, i en ganske overordentlig Feiltagelse, saa skal jeg dertil affkun svare, at det er dog mærkverdigt, at det ærede Medlem ikke kjender danske Lovs 2—22—13, hvort der jo netop allerede staar, at Sognemændene først skulle have Kirken fremfor Andre i Fæste, og at Kirketienden først skal tilbydes dem. Dette Udtryk om Sognemænd er ikke alene et gammelt Lovord, som staar i Christian den Femtes danske Lov, men naar det ærede Medlem nogenstunde havde slaaet op i den Lov af 13de November 1829, som jeg igaar citerede, saa vilde han have fundet, at dens Motiver begynde med, at da „det i senere Tid, især i Sylland, er blevet ikke ualmindeligt, at et Sogns Behoere selv tilforhandle sig Kirken“, saa „for at raade Bod paa de Vanstækeligheder og Forvillinger, der jevnlig møde i de Tilfælde, hvor en Kirke eies af samtlige Sognemænd eller af et andet lignende Interessentskab“, gives Loven, og i Dverensstemmelse med Lovens Motiver hedder det jo ogsaa dernæst i Lovens Titel: „Forordning angaaende Børgers Bestikkelse for Kirker, som eies af Sognemændene m.v.“ Men det ærede Medlem forstod mig vist ikke ganske i de af mig brugte Udtryk, thi ved det Udtryk „Sognemænd“, som her stadig er brugt, forstås der, saavidt jeg kan se, i disse Love de tiendepligtige Hartkornseiere; det forstås paa flere Steder i Lovens saaledes, og derfor har man virkelig Lov til at tale om de Sogne-